

16 lodsejere. Disse har fået tilbud om at deltage i jordfordelingen men har enten ikke ønsket at deltage eller ikke fundet det tilbudte bytte- eller købstilbud attraktivt nok. Enkelte lodsejere har meddelt, at de af principielle årsager ikke ønsker at afgive jord til naturprojektet.

Øst for Rute 11 har hovedparten af de berørte lodsejere tilkendegivet interesse for at deltage i jordfordelingen. Hos de aktive landmænd i området, der har behov for at have dyrkningsjord til rådighed af hensyn til deres produktion, er det dog en forudsætning, at der kan tilbydes passende erstatningsjord, men på grund af strukturudviklingen i Borris-området er det i øjeblikket svært at erhverve den nødvendige erstatningsjord. Et mindre antal lodsejere har tilkendegivet interesse for at beholde deres jord og lade den indgå i projektet mod økonomisk kompensation. I denne del af projektområdet har enkelte lodsejere også tilkendegivet, at de på grund af principiel modstand ikke ønsker at afgive jord til projektet. Arealerne ved Gundesbøl Å er inddraget i projektområdet som et resultat af den offentlige høring i forbindelse med VVM-redegørelsen. Lodsejerne i dette område har derfor endnu ikke fået tilbud om at deltage i jordfordelingen. De 510 ha, der ikke er erhvervet i denne del, er fordelt på ca. 65 ejere. I det videre arbejde foreslås, at det hidtidige tilbud til lodsejerne om køb eller jordfordeling suppleres med et tilbud om at lade arealerne indgå i projektet efter nærmere aftale og mod økonomisk kompensation. Denne mulighed kan udnyttes af lodsejere, som ønsker at beholde deres arealer, og i de tilfælde, hvor der ikke kan skaffes den nødvendige erstatningsjord til brug for jordfordelingen.

Såfremt lodsejerne ønsker at lade deres arealer indgå i projektet uden at afhænde dem, kan der indgås aftale om de nødvendige foranstaltninger mod erstatning for den værdiforringelse, som indgrebet indebærer for lodsejerne.

Viser det sig umuligt at erhverve de nødvendige arealer gennem jordfordeling eller opkøb eller at indgå aftaler om projektets gennemførelse på private arealer, bemyndiges ministeren til at foretage ekspropriation. Evt. ekspropriationer foreslås foretaget af kommissarius efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom.

6. Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

6.1. Statslige udgifter

De samlede udgifter til Skjern Å Naturprojekt er anslået til 254 mio. kr. Heraf er der afholdt 77 mio. kr.

ved udgangen af 1997. Der tages i forhold til budgettet forbehold for markedsforhold inden for entreprenørbranchen, som erfaringsmæssigt har stor indvirkning på prisdannelsen, samt for jordpriserne. Der er tidligere på aktstykker bevilget midler til en række omkostninger, som knytter sig til projektet, bl.a. erhvervelser og jordfordeling. Bevillingerne er givet i henhold til aktstykkerne 127 7/2 1990, 71 9/12 1992, 144 23/2 1994, 200 21/2 1995 samt finanslovene fra 1994 og frem og udgør 102,3 mio. kr.

Fordelt på poster ser budget og forbrug ultimo 1997 således ud (mio. kr.):

	Budget	Forbrug
Erhvervelser/erstatninger	92	57,2
Projektering	14	9,9
Anlæg	112	0
Information og formidling (herunder oprettelse af naturcenter)	15	0,6
Overvågning af Ringkøbing Fjord	8	7,6
Generel miljøovervågning	9	1,6
Øvrige udgifter	4	0,1
I alt	254	77,0

»Erhvervelser/erstatninger« omfatter både erhvervelser og jordfordeling samt eventuelle erstatninger i henhold til lovforslagets §§ 5, 7 og 13. Der er budgetteret ud fra en forudsætning om statslig erhvervelse. Hvis der i stort omfang indgås aftaler, kan der forekomme afvigelser fra budgettet.

»Anlæg« inkluderer vedligeholdelsesomkostninger i de første 4 år af driftsfasen.

»Information og formidling« inkluderer anlæggelse af et naturcenter med dertil hørende stier, fugleobservationer, parkeringspladser m.m.

»Overvågning af Ringkøbing Fjord« inkluderer udgifterne til miljøundersøgelser af fjorden i forbindelse med ændret slusepraksis.

»Generel miljøovervågning« omfatter indledende og opfølgende overvågning samt overvågning af Skjern Å-laksen i anlægsfasen.

»Øvrige udgifter« omfatter bl. a. udarbejdelse af nye vandløbsregulativer

I forhold til det første budget forelagt i akt 127 7/2 1990 på 115 mio. kr. er der sket en betydelig budgetforøgelse. Det skyldes udvidelse af projektarealet med 835 ha, højere jordpriser end først budgetteret, merudgifter til overvågning af Ringkøbing Fjord, øgede udgifter til selve anlægsfasen som følge af skærpede